

TUDÓSÍTÁSOK, HÍREK

TUDOMÁNYOS ÜLÉS A MARKUSOVSKY EGYETEMI OKTATÓKÓRHÁZ KÖZPONTI
ANESZTEZIOLOGIAI ÉS INTENZÍV BETEGELLÁTÓ OSZTÁLYA
50 ÉVES JUBILEUMA ALKALMÁBÓL

Kámoni Arborétum Látogatóközpontja, 2018. március 2.

Ünnepi köszöntőjében dr. Puskás Tivadar polgármester elérzékenyülten szólt az összegyűlt csaknem száz résztvevőhöz, csokorba gyűjtve legemlékezetesebb élményeit. Ő, mint volt mentő-főorvos első alkalommal 1982-ben érkezett egy kritikus állapotban lévő beteggel az Intenzív Osztályra. Megemlékezett az 1984-ben bevezetett első magas frekvenciás lélegeztetésről, de szólt az első ízben 1986-ban alkalmazott, mára életmentő helyszíni fibrinolízisről is. Dr. Puskás Tivadar elmondta, polgármesterként az egyik fontos eredményének azt tartja, hogy elindíthatták a városban az újraélesztés oktatását, és köszönetét fejezte ki a fél évszázados osztályon dolgozóknak.

Horváth Boldizsár dr. a kórház nevében nemcsak az ötven éves tevékenységet méltatta, hanem Széll Kálmán professzor életútját is röviden összefoglalta. A 92 éves életút stációiból kiemelte az ikertestvéreknek a háború utáni szegénység ellenére boldog egyetemi éveit (testvére Széll Tamás később Kanadában lett egyetemi tanár). Erről az ünnepelt bájosan írt az *Erőmez* illetve a *Göncölszekér* című esszékötetekben, melyeket az érdeklődők helyben megvehettek. Szólt az ifjú sebészről, majd a kanadai tapasztalataira alapozott Intenzív Osztály megalakulásáról. Bölcsen, saját elhatározásából, a szikét és az intenzív betegellátást a zeniten hagyta el, nyugdíjba vonult, de orvosi tapasztalatait az egészségügyi felsőoktatásban még több évtizedig átadta. Ez életpályája következő stációja. Főleg eredeti szakmájához kötődően az orvostika kihívásait kutatta, oktatta. A negyedik stáció életében egy bölcs orvos visszaemlékezéseinek gyűjtése és továbbadása („*talán én is tettem egy barázdát...*”), nyomot hagyva maga után. Számos tanulmány, monográfia és könyv formájában hagyja gazdag tapasztalatait utókorának.

Ezt követően maga az osztály első főorvosa, prof. dr. Széll Kálmán „mesélt” az egybegyűlteknek, „*Ha a fele igaz lenne az elhangzott dicséreteknek, akkor is meg lennék magammal*

elégedve” – mondta a szokott humorával a professzor, majd előadásában ő is emlékeiből szemelgetett. Beszédének címe is erre utalt: *Emlékmozaikok*.

Elhangzott: Nyíregyháza mellett Szombathely volt az első olyan vidéki város, ahol ilyen osztály alakult. Szisztematikus felkészülés és támogató környezete segítségével országunkban igen korán vidéken, Szombathelyen Intenzív Betegellátó Részleg majd Osztály létesült. Felidézte egyebek között azt az esetet is, amikor az utolsó öltés után leállt a beteg keringése, és a mellkas megnyitása után kézzel kellett pumpálniuk a szívet, azonban kamrafibrilláció (kamralebegés) lépett fel. Végül aztán egy lecsupaszított hálózati dróttal indították újra a szívet, ami azonnal el is kezdett működni, a beteg pedig még több mint tíz évig élt, és másban halt meg. A professzor emlékeztetett arra, hogy az első nyitott mellkas melletti újraélesztést ők végezték.

Mindig hangsúlyt fektetett arra, hogy orvosi tapasztalatait írásba is foglalja. Eredményei alapján hamarosan a szakma egyik legkiemelkedőbb hazai szaktekintélyének értékelték. Hosszú évtizedekig Szombathelyről szervezte és irányította Magyarország intenzív betegellátását, részben az illetékes szakmai kollégium elnökeként, részben az országos intézet vezető helyetteseként. Ez évben Székely János megyés püspöktől több évtizedes kiemelkedő orvosi munkásságának és példamutató keresztény életének elismeréseként az első „*A test és lélek orvosa – Boldog Batthyány László-díj*”-at kapta meg.

Az emlékülés tudományos előadással folytatódott. Dr. Szabó Lóránt veszprémi aneszteziológus súlyosan elhízott és számos kísérőbetegségben szenvedő betegek altatásával nyert tapasztalatairól szólt.

Az ünnepi ülés folytatásaként Széll Kálmán szellemiségének jegyében – aki mindig hangsúlyozta a team-munka szerepét (melyben az orvos csak egy, bár fontos szereplő) – volt munkatársai emlékeztek. Nővérek és asszisztensek segítő szerepe nélkül a kritikus állapotban lévő beteg sikeres kezelése nem teljesülhet. Ennek az elvnek jegyében szóltak aktív és nyugdíjas szakdolgozók. Egy humánus orvostól, de szigorú főnökről hallhattunk hálás visszaemlékezéseket.

Az osztály jelenlegi vezetője, dr. Schaffer Éva főorvos foglalta össze a múlt és jelen intenzív ellátásainak lehetőségeit. Beszélt a nyugati határszél szakembereket elszívó hatásairól, de hallottunk beszámolót az új eljárások bevezetéséről, az osztály sikereiről is.

Záró gondolatként a Szakmai Társaság vezetője, prof. dr. Csomós Ákos köszöntötte az osztályt, kiemelve azt a nagy szerepet, melyet az osztály emblematikus vezetőjének országunk határában átnyúló iskolateremtő műhelye játszott egy új diszciplína megteremtésében. A zárzó hallatán mindenki büszkeséggel érezhette, jó volt és most is jó dolgozni a Markusovszky Kórházban, és szerencsések azok a betegek, akik súlyos betegségük esetén e nagy hírű kórházban kapnak ellátást.

A nagyszámú hallgatóság tagjai, közöttük számos altatóorvos, akik Londontól Felsőöreg, Zürichtől Kismartonig vitték és vizik az „alma mater” jó hírét, kellemes beszélgetésben osztották meg gondolataikat közös munkahelyükről. (*Prof. dr. Horváth Boldizsár*)

ÜNNEPSÉG VASEGERSZEGEN, MARKUSOVSZKY ÉS AZ ORVOSTUDOMÁNY JEGYÉBEN

Vasegerszeg, 2018. március 15.

Március idusán a vasegerszegi Közösségi Házban mintegy száz lelkes helyi lakos és meghívott vendég ünnepelte a 48-as eseményeket. Megemlékeztek Markusovszky Lajos életútjáról, és tisztelgetek a régi nevén keményegerszegi sírboltja előtt.

Az ünnepi program nyitányaként beszédet mondott Ágh Péter, a térség országgyűlési képviselője és Marton Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés alelnöke. Kiemelték a helyi Markusovszky-emlékeket. A neves orvos, felesége családja révén sok nyarat töltött családjával Keményegerszegén, és kérésére itt temették el.

Az ünnepség folytatásaként – immár 15. alkalommal – Horváth Boldizsár, a szombathelyi Markusovszky kórház tudományos és oktatási igazgatója szólt, *Markusovszky Lajos életműve egy jubileumi év tükrében* címmel. Bevezetőjében külön köszöntötte prof. Dr. Papp Zoltán emeritus

professzort, aki első alkalommal tisztelte meg jelenlétével az ünnepséget. Az ünneplőknek mintegy bemutatva elmondta, Papp professzor húsz évig a Semmelweis Egyetem I. Női Klinikájának igazgatója volt, és második éve az *Orvosi Hetilap* főszerkesztője. Így Semmelweis Ignác és Markusovszky Lajos késői utódjának is tekinthető.

Az ünnepi szónok beszélt arról, hogy közkórházuk 63 éve vette fel a nagy orvos-szervező nevét, és ugyanabban az évben avatták fel Vasegerszegen Markusovszky síremlékét. Az avatóbeszédet Trencséni Tibor, az *Orvosi Hetilap* akkori felelős szerkesztője tartotta. Ettől az időtől datálódik a március idusához kötött megemlékezés nemcsak a kórházban, hanem a Markusovszky emlékét büszkén őrző Vasegerszegen is. A 2018-as év Semmelweis Ignác Fülöp, az anyák megmentője születésének 200. évfordulója, s egyúttal 125 éves évfordulója Markusovszky Lajos, a nagy orvos-szervező, az *Orvosi Hetilap* alapítója halálának. Emellett a Markusovszky sorsához kapcsolódó Görgey Artúr vezérlő tábornok pedig épp 200 éve született.

Mindháromukról szükséges megemlékezni, nem feledve baráti és szakmai kapcsolataikat sem. Markusovszky Lajos tudománypolitikai segítségével hozzájárult ahhoz, hogy Semmelweis tanai nem hullottak a feledés homályába, hanem nemzetközi elismerést kaptak. Görgey felépülése súlyos fejsérüléséből Markusovszky Lajos honvéderosznak is köszönhető. A 31 éves főparancsnoknak szívós, edzett szervezete, jó ellenálló képessége a kiváló orvos segítségével kerekedett felül a bajon.

Prof. dr. Papp Zoltán egyetemi tanár, az *Orvosi Hetilap* főszerkesztője *Megemlékezés Markusovszky Lajos halálának 125. évfordulójáról* címmel szólt a hallgatóságához. Előadásában nemcsak a nagy orvos-szervezőről emlékezett, de bemutatta az *Orvosi Hetilap* alapításának körülményeit, múltját, jelenét és jelentőségét az orvostudomány- és továbbképzés területén.

Büszkeségre okot adó tény, hogy az 1857-ben (161 éve) alapított hetilap a legrégebbi folyamatosan (évente 52 füzetben) megjelenő magyar sajtótermék. A világon az öt legrégebbi orvosi orgánus között folytatja, sőt továbbfejleszti a régi hagyományokat. A főszerkesztő kiemelte annak a jelentőségét, hogy a tudományos teljesítmény egyik legjelentősebb nemzetközi mértéke, az ún. impact factor révén 2015-től a magyar kutatók számára is fontossá vált a hetilapban történő publikálás, mely növekvő idézettséget mutat. Nemzetközi téren ennek révén más minőséggel lehet a hazai orvosi eredményekről e lapban beszámolni, mely tehát változatlanul a magyar orvostudomány zászlóshajójának tekinthető.

Az ünnep zárásaként Markusovszky sírjánál – amely a Nemzeti Sírkert részévé vált – a megemlékezők a Nemzeti dal eléneklésével és koszorúzással tisztelegtek Markusovszky Lajos előtt. (*Horváth Boldizsár dr.*)